

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Belső farhaszuta 78. sz. alatt gr. BANFFI

híza emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért elsőször 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelendő. A nyilatkoztató cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési figyelmeztetés.

A közlelvő országgyűlés tárgyalásainak hiteles és gyors közléséről olyképp intézkedtünk, hogy az ülésekről értesítéseket, valamint a jeles beszédokat, a hiteles gyorsíró közlés után adandjuk.

Ismert és jeles tollú értesítőnk van ezenkívül Szébenben, a ki a pártok alakulásáról, az eszmék fejlődésének irányáról, valamint a gyűlés ünnepélyeiről s azzal kapcsolatos eseményekről tájékoztató és értesítő cikkeket küldend lapunk számára.

Mindezeket kívül gondoskodtunk, hogy a fontosabb eseményeket s határozatokat távirati úton nyert értesítéseink után azonnal közzé tesszük.

Lapunk a gyűlés tárgyaihoz képest másfél, sőt két íven is mind annyiszor megjelen, valahányszor tárgyjaink fontos, sürgetős volta és terjedelme igényli.

Lapunk előfizetési ára:

Égészévre 12 forint.
Félévre 6
Évfolyamra 3

Az előfizetési pénzek kiadók Stein János középútcái könyvkereskedésébe bementve küldendők, s felkérjük t. részvevőseinket, hogy előfizetési pénzeiket megelőző beküldeni sziveskedjenek, minthogy igen nagy számú felesleges példányt nem nyomathatunk.

Közlöny r. jul. 11.

(D) Alkotmányos viszonyok közt élő nemzetek előtt mindig magasabb ünnepélyként tűnik föl azon nap, melyben az ország választott törvényhozása összejött, hogy azon legmagasabb jogot gyakorolja, mely a polgárzathan élő emberek szabadságának e szóban kifejezett feltételét érvényesíti: „nihil de nobis, sine nobis.”

A hazának, a közvélemény által kiválogtatott legbefolyásosb vagy legkitünőbb fia szottak megistiztetetni a képviselőt gyakorlásával, kiknek történet légyen megválasztásuk a közvéleménynek mesterként utoni odavonásodásával, de ha ezen odavonás eszköze a polgárzathat sértő agitációk, vagy az erkölcsi háborító vesztegetések nem valának, mindenesetre a többség által kivívott diadal, a választottak a küldők közvéleményéből kifolyó tekintélyt kölcsönözi.

A haza kiválasztott fiainak útjára örömmel adja áldását, s megvárja, hogy hűn védelmezzék az ő ügyét, sárba hullani ne engedjék százados fenállásának s nagyságának diademjeit, a törvényt és a diplomaticus kötelességeket.

Minden hazát csak a történelem tett és tehet nagygyá; a polgárzathan valóban megvan a historiai név előnye, az állam csak a történelmi mult által sorakozhatik dicsőséggel társaihoz, miután a civilisatio a népvándorlások és népköltések korszakát lejártatá, s az országok erkölcsi nagyságát aképp méri meg, a miképp azok a mult időkben befolyt az emberiség érdekeibe, s a mennyiben erkölcsi és anyagi fejlődésük által ezen befolyásra történelmileg kifejtett hatáskörük szerint jelenleg is igényt nyelnek.

Hazánk, mely évezred óta a magyar korona kiegészítő része és tartománya volt, a mely királyság Nagy Lajos és a Corvinok világharható szerepét erős karjaival s világhírű harcziasságával elő tudá teremteni, az utóbbi század békés szellemi vívmányaiiban is nyomoz, és egy irányban igyekezett követni az anyakirályságot.

Egy eszme, a mely az erdélyiek szük-

keblisége miatt évszázadokon át késleltetve volt, e század ötödik évtizedében vírt ki magát, s a közös királyság törvényhozási s kormányzati egyesítése által jövő politikai haladásunk biztosságáról látszott kezkeskedni.

Azon sajnálatos viszály, a mely az ország- és birodalomnak oly sok vér- és pénzaldozátába került, kettő szakítá a civilisatio és haladás nemis vívmányait, és hazánk haladását századokkal lökte vissza.

Ily helyzetben megy Erdély azon részének képviselője, a mely rendszabályilag a választási jog sánczai közé bebecsáttatott, hogy a közügyek körül szavát hallassa.

Mindenki látja, a ki a legutóbbi eseményeket s agitációkat figyelemmel kísérte, mennyivel göröngyösebbé vált most a kiegyenlítés útja, mint volt néhány hét előtt, midőn a jogfolytonosság barátai köz hír szerint elhatározták, elfogadják az engedett tért a végett, hogy a kormány és társnemzetek megnyugtatójának eszközeit és elveit keresni s megtalálni törekedhessenek.

Irodalmunk terén törekedtünk előkészíteni azon eszméket, a melyek kérdéseink megoldásának kulcsaként szolgálhattak volna, ha a kölcsönös jó akarat, s a szentesített törvények észszerű rehabilitációja iránti őszinte szándéklatok felől nem kellett volna eleségüdni azoknak, a kik a világ nemzeteinek történelméből tanulva ismerik becsét a szentesített jogalapoknak, s tudják hová juthatnak a nemzetek, a melyek kapzsín futnak a napi helyzet által kizsákmányolható érdekepolitika után, s mint eszélytelen halak, jó falatok izelése reményében szottak a halász halójába akadni.

Rajtuk áll most a sor a végett is, hogy szerencsés és sikert kívánjunk azoknak, kik a képviselőt jogával vannak a közvélemény által felruházva.

Nem mondunk azonban semmit utaválón, szolljon helyettünk a nagy német költő Uhland versezte, melyet egy elvárhatunk lehető hű fordításban küldbe be hozzánk.

E vers a költő hazájának rendeihez volt intézve Kristof napján 1817-ben; ismételtük azt Erdély képviselőihez, kiknek gyűlése holnap július 15-ken vagy is az „Apostolok oszlása” napján fog megnyitni.

Az idő mindegy, az alkotmányos érzelmeiktől lelkesült költő eszméi az idők minden napjára találnak. Hadd beszéljen tehát Uhland szelleme helyettünk.

A sors koczka gördül újra,
A régi harcz feltámadott; /
Midőn kiválik búza polyva,
Azon nagy nap felvirradott.
Meglátjuk most, ki elárulja
Vagy védi a hon jogait;
Meglátjuk, ki bátor, s ki gyáva
S megméri indulatjait.

Csak az lesz nagy, kit fénypoleczára
A jognak érvénye emel,
S nemes, ki mint lovag, szavára
Mélto tetteivel is felel.

Az, a lelkes lesz tisztelendő,
Szabad lélek kit lelkesít,
Az a polgár lesz becsüelendő,
Ki híven védi tüzhelyit.

Méltósággal most a hazáért
Álljatok meg a nagy csatát,
Hogy majd a nép rut árulását
Ne bánja meg szavazatát.

S ha szándéktokban csúls nem értek
A nép körbe téjtek,
S hogy a törvényt híven védétek,
Az legyen büszkeségetek.

Isten vezérli a nap útját
S törvényi körleheltenek;
Kitartás csak, és a szabadság
Hajnalugári fénylenek.

A magyar- és erdélyországi románok.

A „Srbski Dnevnik” e czím alatt egy cikksorozatát közöl, melyből közreadunk egy pár cikket jellemzéssel annak, mennyire mélyebb felfogással viseltetnek a szerbek a magyar állam fontossága s a nemzetiségek érdeke iránt, mint a hogy azt a Királyhágón innen népek vezetőinél tapasztalhatjuk. E cikkeket a „Hon” fordítása után adjuk a mint következnek:

Fényes statisztikája szerint a magyar- és erdélyországi románok száma 2.202.542-re rug. A románokról el lehet mondani, hogy meglehetősen sűrű tömegben laknak. Némely megyéket majdnem kizárólagosan románok laknak, ugymint Krassó, Arad, Közép-Szolnok, Zaránd, Szolnok, Kraszna megyéket és Kővár vidéket. Azonkívül Temes, Bihar, Szathmár és Marmaros megyék lakosságának túlnyomó fele szintén román, nemkülönben Csanád, Ugocsa, Torontál, Békés- és Szabolcsmegyékben is nem csekély számmal találhatók.

A román kérdés megoldásánál első és legfőbb szempont, ha valjon a román nemzet politikailag egy egészet akar-e képezni, vagy különféle állami szervezetek alá esni? Nem akarunk sok szót vesztegetni annak bebizonyítására, hogy a politikai szétaraboltság egy nemzetnek sem szolgált előnyére sem nemzeti, sem politikai, sem szellemi, sem anyagi tekintetben. Egy oly nemzetiség, mely ugyanazon államban különféle állami szervezetek alatt van, már ezen körülménnyel fogva magában rejti szellemi és politikai fejlődésének és haladásának egyik legnagyobb akadályát. A hol a nemzet ereje különféle államok közt van felosztva, melyek különféle politikai központtal bírnak: ott soha sem működhetik oly mértékben és oly erővel, mintha egyesítve volna. Létezéseért küzdő nemzetnek minden erejét, egész erkölcsi befolyását és mennyisége jelentőségét kell valaminek elérésére fordítani. Oly nemzet, mely nem biztos egész erejével egy csatát is szerencsésen megnyerni; még kevésbé remélheti az kívívni, ha erejét szétarabolja, és különféle oldalon különféle küzdelembe kezd. Ez már magában véve is eléggé világos és minden nemzetiségre Ausztriában de különösen a románokra alkalmazható.

A román nemzet Ausztriában két történelmi politikai testületben találatik, Magyar- és Erdélyországban. Ezen tartományok majd szorosabb, majd lazabb viszonyban álltak egymáshoz, sőt volt idő, a midőn egymástól teljesen függetlenek voltak. 1848-ik évben a magyar nemzet kimondta az uniót, a két tartományt egymással egyenlővé tette és egy politikai testet alkotott. A magyarok a Királyhágón innen és túl, maiglan is az unio mellett vannak. A románok és szászok tiltakoztak az unio ellen, fegyverrel kelvén a magyarok ellenében. A szászok részéről ezen tiltakozás igen természetes, és a szász nemzetiség érdekén alapszik. De miként áll a dolog a románokra nézve?

A románoknak politikai létezésükért kell küzdeni Ausztriában. Szerencsésebb kimennetű leendő e küzdelem, ha minden erkölcsi és anyagi erő egy küzdelemre egyesítetik, vagy ha az erdélyi románok a magyarországiaktól elkülönítve bocsátkoznak harcba; ha az erdélyi románok a Reichsrathba mennek és minden tekintetben a németektől tulszárnyaltanak, a magyarországiak pedig a pesti országgyűlésre, hol ismét a magyaroktól fognak majorizáltatni? Segítve lesz-e a népen az által, ha az egyik rész némileg előhalad, a másik pedig elcsúszog? Segítve lesz-e a népen, ha minden óhajáért két csatát kell vívni, az egyiket Bécsben, a másikat Pesten, még pedig sokkal hatalmasabb ellenséggel? Segítve lesz-e a népen, ha mind a két karja egyaránt szabadon nem mozoghat? Képes lesz-e az ily szétaraboltság feladatának könnyebben megfelelni, mintha minden erejét jövője és boldogsága megszilárdítására fordítaná?

Azon elvenvetést halljuk, hogy hisz ez minden kisebbségben levő nemzet sorsa valamely politikai testületben. De épp e kisebbség végett együttesen kell működnie. Egyesült erővel egy ellenség ellen sokkal könnyebben lehet boldogulni, mint szétdaraboltság két egyenlő hatalmas és eszélyes ellenfél ellen.

A románok választhatnak Pest és a Reichsrath között. Az erdélyi románok a Reichsrathra választanak.

rathba képviselőket küldhetnek, de igen nehéz elhinni, hogy ott valaha magyarországi testvéreiket megláthassák. De tegyük fel, hogy a magyarországi románok is a Reichsrathban megjelennek, valjon ez által győzelmet arandnak-e a német centralisták fölött? Ez ezen kérdés egyik momentuma, a másikra később térek át.

De tegyük most az ellenkezőt. A magyarországi románok Pestre vannak utalva. Az utolsó pesti országgyűlésen 15 román képviselő volt. Tegyük fel, hogy Erdélyből is ennyi jönne. Már ez is fontos töredéket képezne, mely mindenesetre nagy politikai jelentőséggel bírna. A pesti országgyűlésen lesznek a hárommillió töt, millión túli szerb és millió rusnyák képviselői; másokat ide sem számítva, kik mindnyájan természetes szövetséges társai a románoknak, mihelyt a nemzeti-ségi kérdés szőnyegre kerül. Nincs-e itt több kilátás arra nézve, hogy a nemzetiségek létezésé biztossítsák, és idővel tökéletes foederatív nemzetiségi egyenlőség fejlődjék ki?

Jól tudjuk, hogy némelyek szemükre vehetik, miszerint a magyarok, bár kevesebb számból állnak, mint a többi nemzetiségek, egyútt, politikai és parlamentaris ügyességükkel a többiek fölött többségben lesznek. Ez a választási törvénytől függ. Hogy pedig az 1848-diki választási törvény szélesebb alapon nyugszik mint a februáriusi patensben, senki sem fogja kétségbe vonni, a kinek mind a kettő felől tudomása van. És ha az első szerint se juthatnak célhoz a nemzetiségek, sokkal kevésbé fog ez nekik a másik szerint sikerülni, tekintetbe véve még más viszonyokat és akadályokat, melyek számba veendők és a melyekről szintén néhány szót fogunk mondani. (Folytatjuk.)

Az erdélyi reformátusok közszinatanak köszönő írása gr. Mikó Imre ő nméltóságához.

Nagyméltóságod halántékait többrendbeli babér koszorúzza, melyeket a közismerés és az egész nemzet halála tűztött, a honát buzgón szeretőnek, a közjót és művelődést nemes áldozatokkal, ugy szóval mint tettel előmozdítóknak, nemzeti irodalmunk kedves tollú és alapos ismeretekben gazdag munkásságának homlokára. De mi nagyméltóságodban mindezek mellett anyaszentegyházunk hatalmas oszlopát, iskoláink nagyvelkű regenerátorát tiszteljük, s most lelki benső örömmel adjuk e czimekhez még a zászlótartóit, a buzditóit, az uttörőit egyházi irodalmunk — fájdalom — paragon heverő mezején, midőn maglod avatott tollát és becses idejét legközelebb arra szenteli, hogy frís lelevenítségbe állítsa lelkünk élébe ama férfiú képét, a ki mindamellett, hogy fáradhatatlan munkát a beleadott erők mértéke szerint, a nemzetnek, az egyháznak csak egy szegény napzsámosa, oly egyszerű kálinista pap volt, kinek ma még sirját sem tudja kijelölni egész bizonyossággal a maradék. Nagyméltóságod a Bod Péter életirásával halhatlan emléket emelt az Urban elnyugodott igénytelen hivatalársunknak, s midőn ez életirás számos példányait anyaszentegyházunk lelkeszei között kiosztani kegyeskedett, abban ama harsona hangját véljük hallani, mely lelkeszi karunk minden rétegeit áthatva, a szendörgöket ébreszti, a hanyagokat sarkalja, a kétkedőket biztatja s mindnyájunk elébe kétségbehozhatlan bizonyossággal tünteti, hogy a nagyvilág szemében igénytelen állomásokon is kiérdemelhetjük az utókort tisztelget, ha hivatás körünkben lelekismeretes buzgók és fáradhatlan szorgalmaskor vagyunk.

Közszinatanak lelki örömmel ragadja meg ez alkalmat, hogy köszönetet mondjon nagyméltóságodnak, mint a ki ez újabb miere kegyessége által is annak bizonyította magát, a kinek mindig egész büszkeséggel ismertük; anyaszentegyházunk lelkes, buzgó hívének és kegyes pártfogójának. Mi halás érzelmiünk nyilvánítása mellett egyebet nem tehetünk, mint lelkünkbeli imádkozunk az ég urának: tartsa meg nagyméltóságodat hazánk, nemzetünk, anyaszentegyházunk örömére, s a ki életét mások boldogítására szentelte, annak tegye boldoggá, megáldottá napjait!

Beküldetett.

Keresd, július 7.

A még ezelőtt több hetekkel Kolozsvárról vett tudósítás következtéből, hogy a város, kolozsvár-brassói vasútvonal végén álltintésként végett, honnakt átutazó belga bankár és mérnök Pawels ur, Hollan Ernő hazánkba kíséretében, a mi vidékünkön is keresztül fog utazni, itt mindenütt megváltak tőve az előintézkedések, ezen tisztelt urak illendő elfogadtatása iránt, különösen Erzsébetvárosán és Segesvárról már előre meg voltak rendelve a szállások magános házaknál, s társas ebédekről is gondoskodva volt, s várva várunk Kolozsvárról a további tudósítást, hogy mikor fognak megérkezni.

A tett készületek azonban mind füstbe mentek, mert tegnap este fél 6 óra után minden előleges tudósítás nélkül egyszerre csak négy kolozsvári bérkocsi vonult keresztül Erzsébetvárosán, a nélkül, hogy bár egy is közülük megállt volna, és csak elvonulások után tudódott meg, hogy ők voltak várva várt vendégeink, kik a mint értesésem esett, már Medgyesre is váratlanul érkeztek volt; este későre értek Segesvárra, hol mi nekutána oda sem jött volt meg az előleges értesítés az ottani nem nagyon kényelmes vendéglőbe szállottak be, hol nem lévén semmi előkészület tőve, gondolom nem igen nagy-szerű vacsora várható reájuk.

Az alatt egy néhány körül be lakó birtokos Erzsébetvárosról ezen esetről értesítve lévén, alórt is G. H. F. reggel jökor bementünk Segesvárra, hol a fennemített Pawels és Hollan urakon kívül ott kaptuk még Úrményi Józsefet, gróf Zichy-t s Maagert több főmő-nök urakkal. Nagyon rut esős idő lévén, igyekeztünk reávenni ezen urakat, hogy mivel arra felé, a hol a vasútvonal vívdők, Szász-Erkednél nagyon rossz ut van, sziveskednének egy pár napot nálunk falun mulatni míg szebb idő lesz; azonban siető utjokat adván okul, fájdalomunkra ajánlatunkat nem fogadták el.

Csakhamar megérkezésünk után, a város részéről egy üdvözlő küldöttség jelent meg, városi rendőrök Gull ur vezetésével, ki előbb Pawels urat, s aztán a m. gazdasági egyet tagjait üdvözlőlvén, s erre az első francia nyelven, a gazdasági egyet részéről pedig Úrményi József magyar nyelven felelvén, csakhamar azután, az irt urak áldásaink kísérete mellett utnak indultak még az nap este. Erked, Pálos és Homorodni keresztül Köhalomra szándékozván érni, hová előre egy sürgöny indítottat. Adja a mindenható, hogy ezen utnak, vagy is ezen vonal végén áttekintésének, azaz óhajtott sikere legyen, hogy ezen urak ott a hol jelenleg csak nagy bajjal és alkalmatlansággal utazhatnak, 3-4 év múlva a kész vaspályán kényelmesen élvezhessék fáradságuk gyümölcsét, daczára minden ármánynak.

Megjegyzendő még, hogy Erzsébetvárosába az irt urak keresztül vonulások után érkezett meg egy ezen ügyben Kolozsvárt folyó hó 3-kán kelt levél, Segesvárra pedig a Medgyesről küldött előleges értesítés, hasonlólag csak azután érkezett meg, hogy az említett urak már elindultak volt. *)

Gróf Bethlen Gábor.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Maros-Vásárhely, július 11.

Jogtudor és tanár Dózsa Elek helyett a városban ma tartott újabb követválasztás, mely alkalommal 733 szavazó közül 357 megjelent, ebből báró Bánffy Albert 354 szavazatot nyert, és így második követ lett.

Követeink már holnap Szébenfelé indulnak, ha csak az ujjban hírelt elnapolás vissza nem térítendi.

Habay szintársulata ma kezd meg előadásait sorát az elbai szinkörben „IV. Lászlóval.”

Alvincz, július 7.

Alsó-Fehérmegye alvinczi kerületének van három járása: Kis-Enyed, Fehérvár és Alvincz. E három járás ma fogott Alvinczen a követválasztáshoz. Követjelölt a magyarok részéről Barcsay Ákos, a románoké Gaetanu Miklós kir. táblai ülnök. A választók száma, ha jólértékeltem 1892. A választó-bizottmány elnöke mlgo. s Pál Imre ur F.-Fehérmegye főbirája. Ma estig több 900 nál szavazott; Gaetanu kétszeresen előnyben állott eddig.

Az oláhok kora reggel szetreszköz Gaetanu feliratu zászlókkal vontattok, s mégis kihívó énekük s magukviselésével nyomultak a városba. E kihívó magatartásnak könnyen okát adhatni. A tudatlan s babonás népnek leg-több az ő papja; nem esodáthat, ha bigotságában engedi magát vezetetni.

S. nevezett egyéniség botrányosan ágitált; Torokszakadtából összehordotta a sze-

*) Valóban sajnálunk kell az előértesítés mellő-zését, s e részben leginkább esodálkozunk az oly ügyes és tevékeny Maager uron, hogy ő együtt utazván, az értesítések pontos megtételéről nem intézkedett. Szerk.

gény szászokat, kik magyarra szavaztak. A balázsfalvi diákok tömegesen járkáltak a nép között.

Jelen voltam egy követválasztásnál, hol 68 oláh választó közül 10-nél több nem tudta papja nevét; de a nevétségig, annyi instructio után is oly név-váriót hallani mint itt, nem hittem volna. Gaetanunak volt Gaetu, Gaeti, Giitu, Gitann, Gite, Gate, Gatu, Nikolaj s tudja Isten még hányféle neve.

Holnap még tart a szavazás. Az eredmény-nel nem késnek az illetők. En jónak láttam előre ennyivel is tudósítani a szerk. urat és tiszt. olvasót.

Tordamegye (egerbegyi kerületében) is az előbb oly eszme- vagy is névzavarral ment választáson tustek. Úgy látszik a választók-nak sikerült végre betanulniok Wlász a Lias balázsfalvi kanonok nevét, ki megválasztá-ván, még egyvel neveli azon román lelké-szek számát, kik politikai szerepre lőnek vál-lásos tüzhelyeiktől elhivatva.

S. Sz. György, jul. 5.

A sepsi-szentgyörgyvárosi követválasztás felől erdélyi magyar lapjainkban eddigelé em-lítést nem vevén észre, ha fölösleges nem leend, bátor leszek következő rövid értesíté-sel szolgálni.

Követválasztás napján, itt is mint több választói körökben, június 26-dika vala ki-tűzve. Szavazásra jogosított egyen volt 113, de ezek közül választási jogát csak 100 vá-lasztó használta fel.

Legtöbb t. i. 86 szavazatot nyert báró Szentkereszti Zsigmond ő mlga. 12 disunitus atyánkia, mint látszik nemzetiségi ragaszkodásból, előpatakai disunitus esperes Moga János urra szavazott, nem lévén képes némelyik még esperes ur nevét is határozottan bedik-tálhatni a szavazási laistromba.

A legszebb egyetértéssel keresztül vitt s csak is a méltó képviselést szemelött tartó választási tény eszablaton bizonyítvány a vá-rost bár különböz moralis irányu, de a közös érdekében egyaránt lelkesült választói józan gondolkodásának.

Báró ő mlga még az nap délutánján egy Előpatakára kiküldött követség által megválasztása felől tudósítván, s nem sokkal azután tarezak-dörgések s a közméltánylat „eljen” kiáltásokkal kifejezett élenk nyilatko-zatai között városunkban megjelenvén, városi főbiró kts Kovács Bálint ur által ünnepélye-sen felkérve hazafias érzelmű városunk kö-vetkező országgyűlési képviselés nek elfo-gadására. Ő mlga előbb a városi tanásterem-ben, azután közkivánatra, a szabad élt alatt sziveskedett tartalomdus előadásával számos tisztelői sokaságát megörvendeztetni: lelkes köszönetet mondva egyfelől választói megtisz-telő bizalmáért, másfelől talpraesett viágos szónoklatával győzvén meg mindenkit aziránt, hogy e nemes város, a nemskára bekövet-keztető nagyszerű küzdelemnek egyikét küldi nemzeti szent ügyünk legbirebb s legférfiasabb bajnokainak.

Június 27-én érdemes követség tiszteletre kedélyes lakoma rendezett, melyet több ki-tűnő egyéniség mellett jelenleg Előpatakán időző két oláhoni herczeg, s egyik köztiszte-letben álló főrangú hazánkia jelenléttelkel díszesítették s megható felkészütséikkel igen-igen élvezetessé tették.

A részletekről azonban - szemelött tartva az illetők tiszteletreméltó szerénységét, s nem is akarva sem az igen sokat, sem az igen keveset mondas hibájába esni - ezuttal leg-ildomosnak találok egész tisztelettel hall-gatni.

Alsó-Fehérmegye, Alvincz, jul. 7.

Ha valaki azt találna kérdeni tőlem, hogy mit jelent e nagy népesor, mifele ünnepély van: birtelen azt sem tudnám megmondani, miként követválasztás-e vagy...

A vásárpiacon B... a intézkedésre le-begett a 4 színű román lobogó „20 october 1860. Vivat Gaetanu” jelirattal, melynek alatta az illetők a még eszkebe jutott utasítás szerint hármas átok sulya alatt figyelmeztet-ték a tudatlan néptömeget, hogy kire szá-vazzon.

És a nép! a nélkül, hogy a választottnak nevét ki tudná mondani, rohant a szavazat-szedő bizottmányhoz „Gajeza, Gajdu, Ajton” s isten tudja még mifele soba nem hallott neveket mondva, találatvén olyan elkénysze-rült is, ki a bizottmány azon kérdésére, hogy kit kíván követnek választani, maj stie si draku (még tudja az ürdög is) kitétellet felelt.

Ily tragicomedia káé a természetet ura sok-kal bölesebben gondolkozott s áldáshozólág ereszté meg a felhők esernyőit, s szakadt az eső, kívánságelgületlen oszlatva el az ősz-szegyült sokaságot, míg más nap július 8-án Kis-Enyed, Károly-Fehérvár és az alvinczi já-rás összes magyarságusagallat egyetértőleg

szavallá meg Barcsay Ákos hazánk volt fejedelme nemes utódát, csatlakozván ehez Kis-Enyed szász ajku lakossága is.

Es így a valódi név ki nem mondhatása következtében még mind nem tudják, ki a „vivat”; azonban, ha a t. bizottmány tekin-tettelless a különböző nevrekre s azokat kül-lön választva osztályozza, teljes hitellünk van, miként Barcsay Ákos, kinek magyar hangzatu nevét minden választó a legtisztábban kimond-hatá, felelte álland a feles számmal megosz-lott többi szavazóknak.

Alsó-Fehérmegye pókafalvi kerületében Su-lucz József kikülföldömegei subst. főbiró, a magyar-igeni kerületben Munteanu Gavrilla brassói gör. n. e. tanodagazgató választottak.

Tisztelt szerkesztő ur! Gyásos dolog egy oly nemzetre nézt, ki magát Európa mivel nemzeti sorába kívánja sorolni s gondatlan odaengedéssel hagyja magát izgattatni. Gyá-sos dolog, midőn a serdülő iskolázott nem-zedek a gyűlölet ily kitéréseivel kívánja ma-gát a nép előtt kedveltyé tenni.

Isten önnel tisztelt honfi társ! sajnos, hogy éppen ily szomorú ügy eseléseire ragadtam tollat, *) de tán e szomorú bevezetésnek egy örövendesebb folyama lesz, mit adjon az ég!

— Éppen most vesszük azon hiteles hely-ről beklüdtött tudósítást, hogy gróf Bethlen Farkas, Küküllőmegye nagy szavazattöbbség-gel megválasztott követe, visszalépett.

Bihari levelek.

Gazdasági-egyesületünk mult hó utólján tartotta nagy gyűlését; ez alkalommal megválasztott az egyesület elnökéül köztisz-telet- és szeretetben élő hazánkia Tisza Kálmán ur, alelnökéül pedig Szunyogh Albert és báró Gerliczy Bódog urak, s bár az alap-szabályok értelmében a tisztviselők megvá-lasztása három évre kell, hogy érvényes le-gyen, tekintve azonban azon körülményt, mi-ként a kibocsátott részvény-aláírás ívek köz-ül még sok be nem érkezett és így az ala-pító tagok száma biztosan nem tudható: a megválasztott tisztviselők szolgálati ideje egy-előre egy évre állapítottat meg. A gyűlés egyeből tárgyait mellőzve, egyedül volt or-szágyűlési képviselők Csengery Imre ur azon indítványát említem fel, mely szerint fel-hívja az egyesületet, hogy az éhséggel küzdő hazai testvérek rögtöni segélyezésre tekintet-ből irjon fel az uralkodó Felséghez, kérvén őt, hogy a nagy-város kolozsvári vaspályavon-al építését, melyet az ország, de legkivált a nagy Biharmegye jövődó jólétének egyik leg-mulhatatlanabb feltételéül néz, azonnal meg-kezdetni miltóztassék. Ez indítvány - indít-ványozó által, ismert remek tollalval előre el-készítettén - felolvastatott s egyhangulag el-fogadtatott.

Eszmelánczolatnál fogva helyén találok itt megérteni azt is, miként Abonyi helytar-tóság tanácsos ur a szárazság okozta tetlen-ségre kárhoztatott megyék beutazására, tapasz-talatok gyűjtése tekintetéből, mint királyi biz-tos kiküldetvén megynéket, illetőleg szekváro-sunkat is meglátogatta, hol is a megyei kor-mányzósággal pár órai értekezletet tartván, más nap kora reggel folytatta utját Arad felé. Mondják, miként Bihar- és Aradmegye a főkormányzók rögtöni segélyezés végett ki-rályi biztos urnak - távstírgöny útján - 20 ezer forintot utalványozott volna; de mi ez, hol annyian éheznek? a megszorult magyar-nak nem levén hazai s humanitási intézetei, de ipara s kereskedelme is fejlődő állapotban lévén, se-gélyt nem nyújthat s jelenben még nem gyü-mölészhöz semmit az ily segélyezés, tehát annyi mint egy csepp víz a nagy tengerben. Nem fillérezés, de munka s ez által élelem kell azért az inségre jutott népnek, s hol ad-hatnók ezt nagyobb mérvben, mint az erdélyi vasut építésénél... Vajha annyi jeleseknek ez érdemben tett s jelenleg is fardadhatlan ügy-buzgalma ne hangzanék el kiáltószóként a pusztában, illetőleg kormányférfiainknál!

Az aratás megkezdett, de kik eddigelő próbát tettek, azt tapasztalják, hogy egy ke-reszt őszi gabona, mely rendes időjárás mel-lett három vékát szokott adni, most alig ereszt egy vékát, az is csekély tápláló erőre rejt ma-gában... szénánk egyáltalában mi sem termett; még a most beállott gyakori esőzésekkel a kukoricához van némi reményünk.

Ugy hiszem, hogy színészeinkről, kik a testvér Erdélyhonban is eléggé ismeretesek, nem lesz érdekelten röviden megemlékezni. Nem mondok sokat, ha azt állítom, miként Folinusz János igazgató urnak nagyon sokkal tartozunk azért, hogy jeles társaságát váro-sunkba hozta. A társaság kitűnőbb tagjai s a közönség kedvencei minden tekintet nélkül

Paulay, Gyulai, Komáromi, Paulaynő, Mátrai Mari és Szabó Pepi; az operai tagok közül pedig Dálnoki Róza, Fekter és Tótfalusi. Fek-ter és Dálnoki Róza k. a. még eddig mint vendégek szerepelnek; sikerül e Folinusz urn-ak őket szerződtenni - nem tudom; ha igen, úgy a kolozsvári közönség ezen művész pár-nak előre is örülhet, mennyiben hangjaik kel-leme, kifejező ereje s keresetlen őszhangzatos játékaik egyaránt lebilincselik a figyelmet. Az előadásokon illetőleg örövendetesen nézheti mindenki azon jó kedvet és szorgalmas stu-diumot, melylyel színészeink az előadott mű-ve ép alakjait és eredeti jellemvonásait elő-állítják.

Azonban az igazgató ellenében kénytelen vagyok azon észrevételt nyilvánítani, miként eredeti magyar színműveink helyett folytono-san a külföldi, legkivált pedig a francia lité-ratúrából átfordított darabokat válogatja; meg-lepő ez reánk nézve annyival inkább, mert látjuk, hogy a társaság legerősebb tagjai is, mint Paulay, Komáromi, Paulaynő és Mátrai Mari jutalomjátékaikul fordított műre szorul-tak. Pedig drámai és népsziműi irodalmunk, mely egy Katona, Czákó, Szigligeti, Vörös-marty, Jókay, Tóth Kálmán, Kövér s több másokak jeleskedik, nem oly szegény, hogy minden átiteltet silányságot nyereségnek kel-lene tartanunk. És így nagyon óhajtanók, ha az igazgató nagyobb gondnal, kellő figyelem-mel a hazai literatúrára készitene játékrend-jét, mert, ha igaz az, hogy nemzeti színész-e-tünk a két magyar hazában fontos emeltlyje erkölcsi és szellemi művelődésünknek, ében-tartója nemzeti öntudatunknak s realis bizony-sága nemzeti lételünknek: ugy, az irodalmat, melyből ezt merítjük s tanuljuk nem mellőzni, de sőt lehetőleg ápolni s pártolni tartozó kö-telességünk.

Adakozások a nemzeti színházra.

(Folytatása és vége.)

Pataki Elek 50 frt, Pataki Ferencz 1 frt, Paulay Ede 10 frt, Péchi Miklós 1 frt, Pécsi Simon 4 frt, Peteki iskola növendékei 1 frt 15 kr, Pócsa Ferencz 4 frt, Pócsa Ferencz 10 frt, Pócsa Jánosné 3 frt, Pokorny Ede 5 frt, Pol-gári Lajos 10 frt, Prundus János 1 frt, Publ-lik Ferdinánd 5 frt, Puhl Ignác 20 frt, Puhl Ignácné Margittai Károlina 20 frt, Puskás Ferencz 1 frt, ifj. Puskás Lajos 1 frt, Rákosi József 3 frt, Rákosi József 4 frt, Rákosi Ist-ván 1 frt, Rákosi Lajos 1 frt, b. Rauber Jó-zsef 10 frt, b. Rauber Károly 6 frt, Reiner Zsigmond 5 frt, Reinisch Lajos kanonok 15 frt, Remetei Ignác 2 frt, Remetei József 2 frt, Rettégi Sámuel 10 frt, Riedl József 10 frt, Rösler Sámuel 1 frt, Rosmann Mihály 40 frt, b. Rothenthal 10 frt, Salamon Alajos lelkész 1 frt, Sándor József 1 frt, Sárkány Ferencz 5 frt, Sáska Sándor 1 frt, Schedel Rudolf 3 frt, Schmatzer György 5 frt, Siklodi Péter 1 frt, Sinkovics Ignác 5 frt, Stand Bálint 2 frt, Sükösd József évenként 2 frt, *Cs. sz. m. Szabó Ferencz 1346 frt 81 kr, ifj. öz. Szabó Istvánné 10 frt, Szakács Károly 5 frt, Szalai Ignác 10 frt, Szalánczi István 2 frt, Szász Ferencz 1 frt, Szász Samu 10 frt, Szébeni Ferencz 5 frt, Székely Elek 3 frt, Székely Elek és társai 30 frt, Székely Sámuel 1 frt, Széles Dénes 10 frt, Szemrei Imre 6 frt, Szentiványi Gyula 3 frt, Szentiványi Ignác 10 frt, Szentiványi Ignácné Zaturezki Mária 5 frt, Szent Katolna községe 10 frt, Szentkirályi Ákos 3 frt, Szentkirályi Ferencz 10 frt, Szentkirályi Lajos 1 frt, Szentkirályi Zsigmond 10 frt, Szentpéteri János ó. t. 5 frt, Szentpéteri Lukács 3 frt, Szieger Dáni 1 frt, Szigligeti Jolán és Anna 5 frt 50 kr, Szilágyi Lajos 5 frt, Szilávik János 1 frt, Szüvérdi 1 frt, Szolga Miklós 2 frt, Szotyory József 2 frt, Tabako-vics testvérek 2 frt, Teleki László 2 frt, Tel-mán József 15 frt, id. Thoroczai Sándor 15 frt, Tóbiás Dénes 2 frt, Török Lajos 3 frt, Török Zsigmond 10 frt, Toka Pál 5 frt, Toka Zsigmond 5 frt, Tokai János 1 frt, Tolvay Zsigmond 10 frt, Thordai műkedvelők 82 frt, Toth József 4 frt, gr. Traun Ferencné gr. Bethlen Borbára 400 frt, Tucek és Bogdán 1 frt, Turóczy Pál 10 frt, Utezas József 1 frt, Uzoni F. Izsak 5 frt, Vajda Ferencz 2 frt, Vajda Pál 1 frt, Vajna Ferencz 5 frt, Vaudza József 1 ar., öz. Váradi Józsefné 1 ar., Váradi Károly 5 frt, Varga István 5 frt, öz. Vas Miklósné Szabó Anna 10 frt, Velsz Ad. 2 frt, Velsz Károly 2 frt, Veres József 3 frt, Veres István 3 frt, Veszely Károly 5 frt, Virág Károly 2 ar., Vince Ferencz 5 frt, Vindler Frigyes 20 frt, if. Vinkler János 4 frt, Viski Dániel 1 frt, Viski László 2 frt, Zsa. Vitéz Gerő 2 frt, Wehrer Sámuel 4 frt, Weis Tádé 5 frt, Wie-der Frigyes 20 frt, Wohlhirt fterdusz 5 frt, Zakariás 1 frt, Zakariás Kristóf 5 frt, Zakkai János lelkész 5 frt, Zambler Juliánna 1 frt, Zambler László 5 frt, Zangerl Károly 5 frt, Zaturezki István 10 frt, Zaturezki László 5 frt, Zsombori Bálint 2 frt 10 kr,

VI. Gr. Korais Ferencz és gr. Tholdalagi

Ferencz felajánlották dézmkárpótlásuknak egy tízedét.

Özv. Gut Miklósné Zambó Klára egy kölcsönserződést 100 fortról.

Varju Pál egy váltót 70 fortról.

Gr. Haller Gábor 50 ezüst fortról szolló kötelezettségét hátra volt kamatjával.

Reményi, Stéger, Hollós és több művésztől beadott összeveket, valamint azok névsorát is, a kik tíz évi részvényeiket már letörlesztették, egy más kimutatás foglalja magában.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mühlendorfer manheimi építész városunkba érkezett, elhozván színházunk belsőjének azon tervrajzát, melynek készítésére az országos színházi választmány által meg volt bízva. A terv a színpad gépezetét, s az egész színház fűtését s oltásra szükséges vízvezetékét, ezenkívül gázláti világítását tartalmazza. A terv igen szép és kivételre az említett jeles építész 50,000 forintnyi összegért vállalkoznék, a mely esetben a tervrajzért fizetett 2,000 forint összeg ama szerződési összegbe számítatnék. Miután az országgyűlés miatt az országos választmány tagjainak jobb része városunkból eltávozott, ez uttal magára az építkezésre nézve semmi végleges megállapodás nem történt, a mi annál fontosabb vita tárgya lesz, mert egy beenszüllött építész is már korábban adott be tervet, a mely szerint a színház egész belsejét, a páholyokkal együtt 60,000 forintnyi összegért állítaná ki.

Ügyvéd és kir. hivatalos Simon Elek ur, kiről méltánylattal említettük volt, hogy Benkő Károlynak Maroszeck leírása ezimű munkáját id. korm. szék tanácsos Fekete Sámuel urral szövetségbe saját riszicójukra kiadni vállalkoztak, most a mint a „K.” 100 forintot hagyott benn fizetésükből egy Kolozsvárt történetét leghebbebben előadó munka díjára, mit bir szerint még ugyan annyival szándékozik kipótolni.

A mint értesülünk, a Magyarországhoz visszakapcsolott részekben erőlyes kormány intézkedések tettek az Erdélyből notalán ki harapozható román agitációk ellen. A birtok, vagyon és személybiztonsága hatályos intézkedések által van ellenőrizve. Azt is mondják, hogy Magyarországon a megyei élet törvényes alakban — néhány megyében — nem sokára helyreállítatik. Ezen megyék a függőben levő közérdekű elintézését az országgyűlés teendőjének ismervén el, azokba demonstratiók által sem bocsátkoznának, hanem a megyei kizárólagosabb hatáskört foglalnak el. A megyék népszerűbb fiait állítván azoknak élére, a tisztí kart a megye újból szerveznél választás alapján, s az uralkodáshoz kérvényezze, hogy a többi megyék is hasonlóan helyreállítsanak. Ez úgy lehet nevezetesen előlépés lenne a közös birodalmi nehéz belkérdes kiegyenlítéséhez. Ilyesmírel beszél már a pesti hivatalos német lap is.

A szász universitás vezérnökének s id. kormányzati tanácsos Rannicher ur Bácsba felhivatott.

Vasvári (Eisenberger) izraelita hazánkfa e hó 11-kén díszes lakomát adott, azon örvendétes eredmény tapasztalatára, hogy az utóbbi követválasztások alkalmával az erdélyi izraeliták általában a magyarokhoz csatlakoztak.

Vastag és Uriaki festészeink a múlt hetekben utaztak el székelőföldi utjukra, mit megelőzőleg Előpatakán fognak néhány betet tölteni, onnan Borszeckre rándulandók át. Fényképeket is állítanak elő, résztint vászonra olajjal kifestve, résztint természet után, még pedig színes fényképeket, mely njabb találmányai képek körül egy párt volt alkalmunk látni s a legelőthivebb kép a mellett, hogy igen olcsó, minthogy nagyságukhoz képest e képek előállításra kerestül egytől 1—2 forintot kezdődik. Kolozsvárt még ily képeket nem állítottak többet elő, minthogy elmenetelők előtt kevéssel juthattak az erre szükséges készletek birtokába.

A Kolozsvári kaszinó választmányának folyó 1863-dik évi július 12-dikén tartott ülésében hozott határozat értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy ez egyetel közgyűlése folyó július hó 30-dikán d-lelőtt 11 órakor fog megtartatni. — Kolozsvár, jul 13-án 1863. Gróf Lázár Miklós, igazgató. Halmágyi Sándor, jegyző.

Pesten jelenleg egy hangszert mutogatnak, mely az emberi énekhangot a családiaság természetesen utánozza. A gép hangja soprán, csengő, és erőteljes. Operarészleteket s népdalokat igen sikerülten énekel. E gépet Faber, öreg gépész hazánkfa készítette.

A békésmegyei Csúsztelek környékén a sáskák oly roppant számmal jelentek meg, hogy elpusztításukra a szomszéd helységek lakosságát is segélyül kellett hívni. A mit egy nap levertek, valami 180 mért tett ki.

A görög n. egyestültek közt Csanádme-gye Sajtény nevű 4000 lakossal bíró helysége

gében darab idő óta nagy a mozgalom, mert az itteni románok tömegesen jelentkeznek azért, hogy a görög kath. egyházba térhessenek át.

Willmers Rudolf, ismert zongoravirtuóz, a kolozsvári kaszinó-egyletet, az igazgatóság-hoz intézett csinos levélben, azon kellemes értesítéssel lepte meg, hogy legújabb szerzeményét — változatok zongorára „Jaj, de fényes csillag ragyog az egen” ezimű magyar népdal témája felett — közelebbi multja alkalmával Kolozsvárt történt szíves fogadtatása emléktül s némi hálás viszonzásul, a kaszinó-nak ohajtán ajánlani, minél fogva az egyletnek az iránti bejegyzését szíves bizalommal kéri. A kaszinó választmánya e megtiszteltetést az egylet részére köszönettel elfogadva, egyszersmind ösztönözve érzi magát, Willmers Rudolf urat az egylet tiszteltbeli tagjává kinevezni, miről is az Európa szerte ismert művész az illető jegyzőkönyvi kivonat megküldése mellett hivatalosan értesített.

A „Magyar Sajtó” egy közelebbi számban szép áldozatokról tesz említést a népnevelés ügyében: Sopronmegyében Mihályiban, az ott lakó földbirtokos Róth József ur évek óta mintegy 30 gyermeket ruház és tanítat, olyanokat, kik szegényes viszonyaiknál fogva különben talán soha sem látnák az iskola falait. Ezen kívül öt közel eső helység népiskoláit a szükséges taneszközökkel is felszerelte. Továbbá Nemes-Ládonyban, ottani közbirtokos Boda Pál ur, ki néhány hónappal ezelőtt halt meg, minden vagyonát egy ott felállítandó népiskola tanítójának díjazására hagyományozta. Ezen hagyomány 30 hold szántóföld s egy jókarban levő ház, melyet tanítói laknak és iskolának jelölt ki. Az egészek értéke mai becs ár szerint mintegy 7—8000 forint.

Kolozsváros tanácsától a következő közlést vettük: Felkeretük a tks szerkesztőség ezennel és hivatalosan, becses lapja által köz tudomásra juttatni, miszerint azon tízenöt fét bankjegyekben és egy darab és. kir. arany, melyeket valaki egy levélben es. kir. járásfőnök és tanács törvénykezési osztály ideig. elnöke Schwarz Károly urhoz küldött folyó hó 8-án, a küldés célja kifejezése nélkül és így hihetleg megvesztegetési szándékkal, az irt elnök ur által a szegények pénzirta részére átszolgáltatván, oda be és számadás alá vétettek. Sz. k. Kolozsváros tanácsa, 1863 július 10-én tartott üléséből. Wendler főbíró, Elekcs András h. aljegyző.

POLITIKAI HIREK.

Francziaország. Páris, jul. 9. A francia napi sajtó két táborra van oszólva a lengyel kérdés felett. Az egyik sokat remél a diplomatiai közbenjárástól s a lengyeleket mérsékletre inti követeléseikben. A másik azt hiszi, hogy toll és tinta helyett csak kard és vér segíthet a dologon s azt javasolja Franciaországnak, hogy Angliával keztfogva siesen egy szabadságról vérző nemzet segítségére s egy közös erővel kivitt nagy tétel felett szilárdítsák meg az érdekekonszágon alapuló barátságot hajdani versengésük romjain.

A „Constitutionnel” szívókre köti a lengyeleket, hogy azokat a lépéseket, a melyeket Európa általános rokonszenve érettilk tenni kész, követeléseikbeli mérséklétök által segítsék elő. Egy nemzet sines, a mely félre ismert jogainak visszakövetelésében Európa minden népének rokonszenvét annyira bírta volna, mint a lengyelek. Különösen Franciaország nem késett mindjárt első sorban fel lépni tanácslatai és kívánataival II. Sándor császár előtt, kockázata egy benső barátságot, a mely két év óta tart, s a mely nem egy alkalommal bizonyult be előnyösnek Európa érdekeire nézve. A három hatalom közös fellépése, valamint a másodrendű udvarok minden jegyzékében a főszempont az emberiség, a polgárisodás s az európai jog törvényes érdekei képtek. Az eszmék ezen rendében Oroszországnak sem méltósága, sem biztonsága nem jöhet tekintetbe s Európa jogosulva van, engedményeket követelni tőle, a melyeket ő is megadhat a nélkül, hogy valódi érdekeiből, vagy nemzeti becsületéből valamit feláldozna. Oroszország, ugy látszik, ekép fogta fel a dolgot, s a hírek, a melyeket két nap óta valószínűeknek lehet tartani, előre engedik látnunk, hogy a három hatalom által megállapított hat pont európai értekezletben leendő megvitatásának semmi komoly akadály nem áll az útjában. Most arról van szó, hogy megtudjuk, vajlon ezek az akadályok a lyengyelek részéről keletkezhettek e. Némely lapok szava után, a melyek arra látszanak dolgozni, hogy a kérdést szélsőséggé erősokolják, ettől lehetne tartanunk; de mi jobb reményt helyezünk a lengyel nemzet bölcsesége és körültekintésében. A midőn Európa kezébe vette Lengyelország ügyét, elvitatlan jogot nyert bizonyos követeléseket is állítani szembe vele: és a követelések nagyra

le vannak kötelezve Európa irányában. Valóban nem lenne helyes egyik felet olyasminnek az adására felszólítani, a mit a másik fél nem fogadhatna el. Egy oly vonakodás, a mely-nél fogva az orosz kormány a hozzá intézett utóbbi stírgönyöket visszasutasítaná, megsért-hetné a hatalmak érzékenységét; egy oly vonakodás, a melylyel a lengyelek Európa rokonszenvét viszonzónak, még sajnálatosabb volna. Ez alkalom valóban döntő a nemes lengyel nemzetre nézve, megmutatni a világ szeméi előtt, hogy az ő felkelésük valóban nemzeti; hogy semmi közössége a forradalmi szellem határozatlan nyilvántalataival, és hogy a lengyelek, mindig hősök a csatatéren, ma politikai életre és önkormányzatra is érettek. Végül az európai nagyhatalmak láthatólag kedvező hangulatával szemben, annál mérsékeltebben kell viselnie magát követeléseiben, ügyesnek, okosnak, ha szinte szilárdnak is eszekegyeiben. Ha például a lengyelek, a jelen helyzetben, a három hatalom által felállított szabatos és szabadelvű kívánatok helyébe területöknek kiterjesztését állítanak, s a szerződések törvényes alapját egy oly történelmi visszaköveteléssel cserélnek fel, a mely csak erőszakkal lehetne kereszttül vinni: ugy felette könnyűvé tennék Oroszország szerepét. A „Constitutionnel” legdrágább érdekeit nevében mutatja fel a lengyeleknak a veszélyeket, a melyeknek kiteszik magukat, ha kívül állanak azon a politikai téren, a melyet a hatalmak Gortsakoff herceghöz intézett utóbbi sürgönyeikben körvonaloztak.

A „Siccle” élesen kikel a „Const.” fenébbi ezikke ellen, a melyet bohózatnak nevez, de oly szómórn bohózatnak, a mely a legnagyobb keserűséggel kell, hogy a szívet el-töltsen. Azt kérdi a „Siccle”: micsoda hadserget küldött Európa Lengyelországba, micsoda hajóhad sietett a lengyelek segítségére, mely-lyk lengyelt szabadította meg Európa a fog-szából vagy a haláltól? Néhány hatalom diplomaiai lépéseket tesz, a mi alatt az áldozatok száma csak növekszik. Avagy nincs e tudva a világ előtt a szerencsétlen ifjú Frankowski kivégeztetése? Nem olvastuk-e Murawieff áldozatainak névsorát? Nem tett-e már elég áldozatot Lengyelország. Gyilkolják, akasztják, égetik, megbecstelenítik asszonyait, kinözzák gyermekeit: s mindezek dacára legyen udvarias, legyen szelíd, jámbor; féljen a forradalomtól, hozza rendbe magát s hajson tétet aztán azok előtt, a kik papíron megmentették. Valóban, ez annyit tenne, mint megcseregni a szerepeket. Ha azt kívánjuk, hogy Lengyelország ne követelje mindazt, a mit most követel, ugy valóban kezeink közé kell vennünk ügyét, kiázzentünk kell érte. Menjen egy francia hajóhad a balti tengerre, a mely fegyvert és önkénteseket szállítson a lengyeleknak, ostromzárja Oroszországot; Angol, Olasz, Dán és Svédország bizonyosan csatlakozni fognak. A francia városokban toborznak önkénteseket Lengyelország segítségére s bizonyosan százezrek fognak jelentkezni.

A „Patrie” ugy látja, hogy akármit is fel-lenek Pétervártól a három hatalom jegyzé-keire, a lengyel kérdésnek diplomatiai uton való megoldása lehetetlen. Itt nem toll, hanem csupán fegyver határozhat.

A „France” az Angol- és Franciaország közti szövetségnek szentel keletes szavakat. A bizalmatlankodás, írja a „France”, mind a két részről helytelen, szükkeblű, alapatlan. Van valami magasabb, a mi a két népet az ő nemzeti előítéleteiken fellemeli, s a midőn egy közös cél tűz eléjük, lefegyverzi és ki-engeszteli egymással.

A császár most egy óriási tervvel foglal-kozik. Arról van szó, hogy Párist tengeri kikötővárossá tegyék. Eddig is gondolkodtak erről, de minden felmerült terv gyakorlatiat-lannak bizonyult be. Csak most, a legközelebbi napokban mutattak be a császárnak egy tervet, a mely őt egész lelkesedésre hozta. Havrétől Párisig fogják a tenger vizét egy öböl kilométernyi szélesség és arányoság esésűt esatornán elvezetni. Egy részvénytársulat már folyamodott is engedélyért az óriási vállalat kivitelére. A költség előlegesen 200 millió frankra van számítva, de szakértők állítása szerint két annyira is fel fog menni.

Olaszország. Turin, jul. 8. A „Discus-sione” következőleg ír Olaszország helyzeté-ről a lengyel kérdésben: A hírek, a melyek szerint Francia- és Olaszország között titkos alkudozás folya, hogy egymással támadó szövetségre lépjenek, egy Lengyelország já-vára kiütendő háború esetére, teljesen alap-talanok. Valameddig a három hatalom műkö-dése alapjául az 1815-i szerződések szolgál-nak, Olaszország nagy visszatartózkodást kell, hogy tanusitsen egy oly politikával szemben, a mely nincs összhangzásban a nemzeti joggal. A „Discussione” azt hiszi, hogy a diplomatiai szóváltásnak nem lesz semmi eredménye. Ausztria szövetsége hasznos lehet Francia- és Angolországra nézve addig, a mig csak arról van szó, hogy engedményeket csináljanak

Lengyelországnak. De ha Angol- és Francia-or-szág arra gondolnak, hogy a lengyel nem-zet ügyét valósággal diadalra juttassák: ugy valószínűleg Olaszország közreműködésére van hivatva.

Németország. Berlin, jul. 9. Az utczai zavargások július 5-e óta nem ismétlődtek. A rendőrségnek sikerült a esőseleket szétgrasz-tani. A reactio pártja, igen természetesen, po-litikai céljaira zsákmányolja ki ez eseménye-ket. Mindennek a haladópart az oka; forradalomra készítik elő a népet; a feloszlatandó képviselőházat hasonló modorban fognák védelmezni, s több ilyen investívakkal vannak tele a feudálisitól közlőneik. Bismark ur valószínűleg hallgatni fog az ilyen sugallatokra s újabb erőt és bátorságot merítend belőlük, hogy megkezdett pályáján szilárd kitartással tovább haladjon.

A „Nord Ztg” bizonyosnak állítja, hogy Oroszország nem hajlandó az európai értekez-letre ráállni. Továbbá meghazudtolja a hírt, hogy Poroszország kérdést tett volna Párisban a kereskedelmi szerződés módosítása iránt és hogy elutasító választ kapott volna.

Frankfurt, jul. 7. Az „Europe” írja: A Gortsakoff herceg által jul. 3-án a csár elébe terjesztett válasszegyzékek felett jul. 7-én volt ministeri tanácskozás a csár elnöklété alatt. A tanács tagjainak egy nagy része engedmények mellett és a háború ellen volt, névszerint Wal-lujoff belügyminister, a ki egy kimerítő előter-jesztésben ismertette a birodalom állapotát, úgy szintén az oktatás- és pénzügyministerek is. Erős ellenzékét képezték a tanácskozmány katonatagjai. Az eredmény még nincs tudva.

Orosz- és Lengyelország. Varsóban Kahlstól nem messze e hó 2-án egy felkelő lo-vas csapat megtámadott egy 25 főnyi orosz cirkáló szakszakt. Az oroszok közül csak két ember menekülhetett. Erre csakhamar nagyobb erő érkezett az oroszok részéről s a várost ágyúzni kezdték, a melyből aztán a felkelők-nek ki kellett vonulni. Az oroszok aztán ra-bolni, dúlni kezdték, de csakhamar ki kel-lett vonulniuk egy nagyobb felkelő hadosztály érkezése, a mely azóta a várost megszállva tartja.

Wodzislawul jul. 7-én egy 60 emberből álló lovas felkelő csapatot az oroszok megtá-madtak s a prawadi határszélén át osztrák területre szorították.

Az orosz „Invalide”-ben egy orosz hadi tudósítás van, a mely az eddigiektől egészen eltérőleg a felkelőknek tulajdonítja a győze-lmet. Az orosz tudósításokban rendszerint min-dig győzelemről, a felkelők szétveréséről, meg-szemmisítéséről stb. szoktak olvasni; most egy hadi jelentés a következőleg hangzik: Danilow ezredes jun 24-én a popetiani er-dőségekben egy igen jelentékeny felkelő cso-portra talált. Négy századjával megtámadá őket, de a támadás nem sikerült s vissza kel-lett húzódnia. Elestek a mi (az oroszok) ré-szlekről: két százados egy hadnagy és 23 kőzbember: egy százados három más tiszt és 46 kőzbakona megsebesült.

A poseni határszélén Koninól nem messze két ütközet volt jul. 2-kán. Az oroszok vereséget szenvedve porosz földre húzódtak, ott a porosz hatóságok által egész becsülettel fogadva, Pawidz- és Slupe-n át ismét vissza-érték minden fegyverzetökkel együtt, Len-gyelországba.

Egy krakkói jul. 10-ről szóló távirat sze-rint Janow mellett e hó 6 kán esata volt, a mely a felkelők előnyére ütött ki; azonban Janowot az oroszok felégették.

A lengyel nemzeti kormány köriratot bo-csátott ki, a melyben azt mondja, hogy jan. 22-ki programján nem változtatott, a diplo-matia működésének igen nagy becsét soha sem tulajdonított, s fegyverszünet felett sen-kivel sem alkudozott. A nemzeti kormány csak egy vállalatnak kötelezettséget kőlthatalmak irányában, ha mint szabad nemzet képvisé-loje, velők egyenlő téren szerződhetnek.

Görögország. Athén, jul. 6. A nem-zeti gyűlésnek sikerült mind a két ellenpárt-hoz szító katonaságot eltávolítani. S ma a főváros csendes.

Újabbak. London, jul. 11. A felsőház tegnapi ülésében Russel elterjesztette a Pé-tervárra küldött angol jegyzéket s azt mon-dotta, hogy a válasz, egy ma érkezett távirat szerint, csak e hó 14-15-e táján fog Péter-várról utnak indulni. A lengyel kérdés feletti vita a felsőházban a következő hétfőre van kitűztve. Az érintett angol jegyzék bevezetésé-ben Russel azt írja, hogy szővita helyett va-tami gyakorlatiast akar javasolni. A fődolog, a bizalom helyreállítása, nemzeti kormány, a törvény uralma és vallásszabadság. Ezért ja-vasolja Angolországnak, a béke helyreállításának alapjául, az ismeretes hat pontot, a fegyver-szünetet s a bécsi szerződésben részes hatal-mak értekezletét.

— Napoly, jul. 10. Bizonyosnak mond-ják, hogy Franciaország közbenjárására, Bécen, Havera, Quinet és Pisacare táboro-

kokat, a brigantik támogatásában kifejtett tevékenységükért, Rómából kiutasították.

— Athen, jul. 3. A közelebbi, hír szerint már lecsillapított lázongásról a következő részleteket közölnek. Az nap, a midőn Boezaris, Bulgariának egyetlen pártíve, a minis-teriumból kilépett s helyébe Koronaeos a nem-zetörség főnöke lett hadügyminis-terré, 40 ember, bizonyos Kyriakos vezetése alatt, odább állott, hogy mint rablók nyugtalanítsák Attikát. Az elfogatásukra kiküldött csendőrség elől egy templomba menekültek. A segítségre hívott tüzer- és zászlóaljparancsnok Leojakos vonakodott fellépni, a minnek következtében Koronaeos őt elfogatta. Az elfogott parancs-nok zászlóalja megtagadta az engedelmissé- get s az elbocsátott csendőrfőnök Arzenius

Miches csendőrök és rendőrkatonák élére ál-lott, hogy a várost fellátsák. Koronaeos visz-szavonulásra kényszerítette őket. Tüzer- és hadtestparancsnok Papadiamantopulos a rab-lókat fegyverzőrejjel vezette a városba. Ku-mundaros és Kalliphronas minisztereket, a mint Leojakos laktanyája előtt elmennek, letar-toztatták tuszok gyanánt, a míg Leojakost szabadon bocsátják. Erre Grivas, a minis-terium pártíve, megszállta katonákkal a vá-rat, a melyben a miniszterek le voltak tar-toztatva, s a tüzéség ostrom alá vette. A körülfekvő házakat hasonlólag megszállották miniszterpártiak és lázadók. Elkezdődött a harc, a melynek folytán a vár meg lön rongálva. Junius 30-dikán este fegyver-szünet jött létre. A harcban 120 ember

esett el, sok megsebesült. Koronaeos a város északi részében összpontosította erejét, Grivas Acropolist szállotta meg. Midőn Grivas a kö-vetkező nap, a nemzeti gyűlésből haza térte-ben, a nemzeti bank előtt ment, löttek rá. Erre ismét megújult a harc, a mely este feléig tartott s több mint 100 ember életébe került. Ekkor a külfatalmak követi fegyverszünetet eskiktak ki s kieszközölték, hogy a nemzeti gyűlés másnap összejön. Ez új minis-teriumot nevezett Rufos elnöklete alatt, Klimakis, Bulbulis, Petmeza és Kalliga hegypártiak, s Kechaga, Nikalopulos, Mauromichalis bulga-risták személyeiben. Továbbá meghatározta a főparancsnokság s a rendőrfőnökség eltérítését minden katonaság eltávolítását Athenéből. Lako-niában és Messeniában hasonlólag lázadás volt.

— Uj-York, jul. 1. Mexikói tudósítások jelentik, hogy Mexikó fővárosát május 30-kán a mexikóiak kitrítették s jun. 5-ken Buzaine francia tábornok hadosztálya szállotta meg. A helyörség Cuernavaca felé húzódott.

Bécsi börze *Julius 13-kán*: Nemzeti köl-csön 82.— 5%. Metalliques 76.80. Bank-rész-vény 794.—. Hitel-részvény 191.60. Váltó Lon-donra 111.—. Ezüst 109.65. Arany 5.29.

1860-diki Állam kölcsön 100.40.

Julius 11-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 76.—. Erdélyi 74.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D É T E S E K.

HIVATALOS.

14209

1863. sz. hoz

(146)

(2—3)

1549 n. k.

Hirdetmény

a gallicziai és lodomeriai királyság (Lemberg és krakkói közigazgatási területek) a krak-kói és bukovinai hercegség számára kibocsátott földterhermentesítési szelvények kiszolgál-tatása eljárásáról.

A gallicziai és lodomeriai királyság (Lemberg és krakkói közigazgatási területek) krakkói nagyhercegség, valamint a bukovinai hercegségi földterhermentesítési kötvények-hez adott szelvények ideje 1863. november 1-sőjével lejárandók lévén, szükseggé vált azon kötvényeket új szelvényekkel ellátni.

Ezen újabb szelvények kiadását illetőleg a következő szabályok juttatnak köz-tudomásra:

1) A megnevezett földterhermentesítési kötvényekhez kiadandó újabb szelvények kezdetüket veendik 1863-ki év november 2-kával.

2) Minden félnek szabadságában áll az újabb sze'vényi íveket vagy azon földterhermentesítési pénztárnál hová a kötvények intézvék, vagy egy más földterhermentesítési alappénztárnál kivehetni.

3) Ha az illető fél azon földterhermentesítési pénztárnál jelenti magát, hová a kötvény intéztetett, az eredeti földterhermentesítési adóssági levél beadandó, és a pénztár, ha ez a valótsági könyvek tartalmával megegyezőnek találja és a szelvények kiszolgáltatása ellen akadály nem létezik, azokat bélyegtelen kézbesítvény mellett ki fogja szolgáltatni s egyszersmind a megtörtént kiszolgáltatást a kötelezvényben láthatóvá teszi.

4) Ellenben ha az illető fél szelvény-íveit egy más földterhermentesítési alappénztárnál, mint a hová a kötelezvények intézvék — óhajja kivenni, akkor az eredeti adóssági levél az itten közölt összeírás mintá 3. példányá mellett azon alappénztárhoz beadandó, melynél a szelvények kivételét szándékolta. A pénztár az összeírás az adóssági levéllel egybeahasonlítva, ha megegyezőnek találja, ez utóbbit az illető félnek visszaadandó, és azon-al a szelvények megküldéseért azon földterhermentesítési alappénztárhoz folyamodik, bonnan az adóssági levelek kiállítottak, és a szelvények megjövetele után az illető félnek, az ere-deti adóssági levelek viszont előmutatása mellett, a különböző alapokhoz tartozó kötvények szelvényeiről elkülönített bélyegtelen kézbesítvény és a megküldési illeték megtérítése mellett kiszolgáltat.

Ezen illeték, minden megküldésért a változhatatlan 15 kr. alapdíj és a jegyzék a szerinti értéki illeték fele részével szabatik meg.

5) A jelen szabályoknál egy kivételnek akkor lészen helye, midőn az illető fél szelvény-íveit a bécsi földterhermentesítési alappénztárnál óhajja kivenni, és ez iránt az utóbbinál július 1-től 1863 szeptember utó napjáig terjedő hatá idő alatt magát jelentette, ezen bejelentés az eredeti adósságlevél bemutatása az itten mellékelt minta szerint készí-tendő összeírás mellett történendő, és a bejelentő fél a 4-dik pont alatt megemlített küldési illetékek fizetése kötelezettsége alól mentesül — a s elvény-ívek kiadása a felelőbb idő alatt megtett bejelentésekre nézve 1863 október 20-án kezdődik — történik a bejelentés a bécsi földterhermentesítési alappénztárnál 1863 szeptember utó napja után, akkor a 4-dik pont alatt megemlített intézkedés alkalmazásba vétetik.

6) Tekintettel azon földterhermentesítési kötvényekre, melyek a bécsi szabadalma-zott osztrák nemzeti bank, vagy annak fiók-bankjainál elzálogolva, vagy letéteményezve vannak, a nemzeti bank és illetőleg annak fióktárai, ha a fél szelvényekért folyamodik, azoknak kivételét önön maga intézi el.

7) A törvényes letéteményező hivataloknál létező földterhermentesítési kötvényekhez

NEM HIVATALOS.

(147)

(1—3)

A magyarai birtokosság osztatlan közös havassai f. é. augusztus 9-kén délelőtt M. Régenben alólirt udvarában, árverés után baszonbérbe ada'nak 1864 re, tudatja 1863 július 10-kén.

SZEKERES SÁNDOR, magyarai birtokosság biztosa.

(144)

(3—3)

Vendéglős kerestetik.

Jelen év szeptember 20-ától fogva a segesvári piacon fekvő vendégfogadóba „a fe-hér bárányhoz” mely közelebbi az azonnal áradható szomszéd telek megvásárlása által tágitva, 15 szobát, 30 lovarká istállót, 315 □ öl kiterjedésű udvart és egy kertet fűrdőintézetével és nyári színházzal foglal magában.

Bővebb tudósításra kész jelen hó 20-áig, a tulajdonos

ORENDI GOTTFRIED, Segesvárt.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárrt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelytt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelytt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön

kapható:

AZ ÉSZAKI FÉNY.

REGÉNY 3 kötetben, írta Dózsa Dániel.

Ára 3 frt.

Az ifju küzdelmei.

A Kisfaludy társaság által dícséretre méltatott mű. Dramatizált allegoria hat képben. Írta Torkos László. Ára 80 kr.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Könyvtár - Nyomtatott az év. ref. Utanoda Jettivel (Bel-farkasutca 74 sz.) - Scoală - BCU Cluj-Napoca.

megszerzendő újabb szelvényekre nézve, ha a szelvényeket idejük lejártával azok intézik el, az eredeti kötelezvények előmutatása mellett az illető alappénztárhoz folyamodjanak, azon törvényesen letéteményezett kötelezvényekre nézve pedig, melyektől a szelvények azoknak ideje lejártával a félnek kiszolgáltatnak, az illető vagyon-gondnoknak engedődik át, a letéteményezett kötvények egy ideig leendő kiadását, a bejelentés illetőleg szelvények kikaphatása céljából eszközölni.

8) Az összeírásokhoz megkívántató fehéretetek az illető földterhermentesítési alap-pénztáraknál fizetés nélkül fognak kiszolgáltatni.

Minta az összeírásokhoz.

Összeírás

a következő földterhermentesítési alap-kötvényekről, ille-

tőleg, melyekhez az új szelvények kiszolgáltatása a

földterhermentesítési alappénztárnál obajtatik.

Da-rab szám	Töke foko-zat. frt.	Kelés napja.	Száma.	Jegyzés.
K ö t e l e z v é n y e k e k				
10000	1-ső	November 1863.	514	Herzeg Sapieha Leop.
"	"	"	928	"
"	"	"	1023	"
"	"	"	2119	"
5	"	"	2224	"
5000	"	"	211	"
5	"	"	213216	Piatkowski József.
1000	"	"	8314	"
"	"	"	9126	Kurz Károly.
3	"	"	10222	"
1	500	"	88	"
100	"	"	7016	Petrino János.
"	"	"	8223	"
3	"	"	12917	"
1	50	"	420	"

18 darab együttes összegben: 78850 frt.

WOLF JÁNOS,

(lakás hely).

Megjegyzés: 1) a különböző földterhermentesítési kötvényekért az illető alapok szerint elkü'ntetett összeírások adandók be.

2) A kötelezvények tökefokozat szerinti rendben beirandók.

3) A megjegyzés oszlopzata szabadon hagyandó.

4) Fejezetül a kötelezvények darabszáma és együttes összege megnevezendő.

A három testőr

(Les trois mousquetaires) Regény. Dumas Sándortól. Francziából fordí-totta Hang Ferencz. Három kötet 2 frt 40 kr.

Hortenzia királyné.

Egy napoleoni életkép. Írta Mühlbach L. Fordította Székely József.

Két rész 1 frt.

Egy szerencsétlen család.

Írta Charles Hugó. Francziából fordította Bercrelly Jenő.

2 kötet ára 1 frt 80 kr.

Csatározás a daco-roman törekvések ellen

írta DÓZSA DÁNIEL

Ára 40 kr.

A fenn czimzett röpirat Erdélynek mint a magyar királyi korona kiegészítő részének jogviszonyait fejtegeti, s az erre vonatkozó szentesített törvé-nyek rendszeres összeállítását mellett bizonyítja be a két terület politikai egy-ségét. Ennélfogva most, midőn a napi belpolitika folytonosan ezen alapkérdés sarkpontja körül forog, a hazai közönség figyelmét hívjuk fel e munkácskára, mely ugy a megyei mint az országos tanácskozásoknál, e főbb kérdések kö-rül hasznos kézikönyvül szolgálhat.